

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКИЙ

СКОРОРОТЧА.

(Courier.)

Число 50.

Неделя 21. Декембра 1842.

Год. I.

МАЛЫЙ ПЬВАЦТЬ.

Нема ли снаге нашъ духъ, доста є желя и трудъ.

Каква нынѣ, какво семе
Каква радња, такавъ плодъ;
Нити може свач'е бреме,
Сазыдати славе сводъ.

Разне стазе, разна крыла,
Ни є єднакъ пѣвица летъ;
Нит 'е свакой глави вида,
Єднакъ свила славе сплеть.

У зракъ неба с' оро высн,
Ластавице низакъ летъ:
Брзо езде лоти рисси,
Пузомъ мравъ обије свѣтъ.

Свак' у кругу свомъ дѣланя,
Манѣ, више после пре:
Каквый треба, угледа ће,
Плодъ награде гдѣ му зре.

Немож' свак'ј часть муньомъ сѣват';
Море люлит' свакій данъ;
Нит' у спакони груди сгрѣват',
Одъ Мінерве высокъ станъ.

Лавъ є снагомъ даръ звѣрова,
И славуя хвали с' гласъ,
Слава едно, честь є друго;
Манын, већи, плода класъ. —

Отворено риби море;
Воздухъ итыцы широкъ гай:

И твое є Србе зоре,
Дугъ и пространъ словства май.

Послуй дакле Роде милый,
По лѣствици с' пенѣ свудъ;
Онде с' славы гнѣздит' мили,
Гдѣ є слога, даръ, и трудъ.

Дим. Арнотъ.

ЖИВОТООПИСАНИЕ

Слене Андреевне Ханъ,
руске Списательке.

Слене Андреевна родила се године 1785. Мати ићани є никомъ на воспитаніе хотела дати, него є сама воспитавала. Кадъ є Слене 13. годину стигла, видла є да збогъ тѣлесне периодическе болести ни є више кадра својој кћери воспитаніе давати. Ићна породица живила є онда у Скаторинославу, єдијој вароши, где никаквы не бије средства за душевно изображеніе. Жеђь за наукомъ и душевнимъ дѣлованѣмъ непрестано ю є мучила; по читаве ноћи читала є књиге, ког су по већој части важніе предмете у себи содржавале, и већь у 13. години писала є преповедке и стихове, ал' одъ кои се готово ни єдно парче ни є сачувало; јеръ она бы обично даню све оно избрисала, што є ноћу написала. У 16. години већь є была у бракъ ступила и непрестано у душевномъ теженю съ онымъ истымъ жаромъ напредовала; она є сама безъ ничије помоћи немачкиј

таліацкій и енглескій єзыкъ [научила (французкій юшъ пре знала), и с' тымъ више средства за многоструечно изображеніе себи пребавила. Изъ нѣны собствены дѣла види се, да въ найславніи европейски стихотворца дѣла читала.

Готово свагда у самои живѣни, посветила се сасвимъ книжеству и музики — художеству, кое въ страстно любила и у комъ се тако разумевала, да въ много сама составляла. Нѣно книжевно дѣло, ванѣ све въ вѣће бывало: она въ много писала, али въ никакве молбе и наговараніи сумогла преволети, да што на штампу да. Но што въ премили нѣни сродницы и пріятельни ни су могли намолити, то ю въ оскудица натерала. Будући да въ найболѣ воспитаніе своїй деци хотела дати, а никакви средства имала ни въ, зато въ наумила онай даръ, кои ю въ Богъ дао, на похвале достойну и благородну цѣль употребити — она продаде рукописе свои проповедкѣй. За проповедкама слѣдовали су и стихови. Новце кое бы за нѣни добыила, све бы на воспитаніе свое милене деце употребила. Што въ фино естетическо чувство наше спісательке вређати могло, было въ то, што въ учредничество нѣна дѣла поправляло; али се она зато опетъ ни въ ни предъ кимъ другимъ него само у кругу свои пріятеля тужила. Она въ не хотѣни писала — връ въ стваря пуный духъ силомъ тражю исходъ, да се на угледъ стави; она въ своя дѣла дала само изъ нужде и то противъ волѣ штампатори; зато се и ни въ бринула, у комъ ће виду читательниа дѣла у руке доћи; — найвѣма въ желила, да ю име сакриено остане.

На последакъ обрати се на учредничество отечеествены запискій, и изрази се, да ће у будуће само на овомъ месту своя дѣла прилагати. Она въ найпре проповедку „Напрасный даръ“ послала, у

којој се нѣнъ духъ и внутреня проницательность иправи прекрасно развѧю. —

Пре две године нападне въ смертина боля; истина на скоро се подигне; али ни више онако здрача была, као пре; у нѣнимъ въ груди слабость нека заостала, она се сваке озбиљске забаџе морала отрећи; особито су юй лекари писанѣ забранявали, и найманѣ внутренѣ цапрезанѣ нѣй въ яко шкодило. Али въ лѣ могуће было, овомъ совѣту слѣдовати, кадъ въ душа сило за дѣлованїемъ тежила? Идеј и ображенія сама по себи пливала су, и хотела су се показати. Нѣна въ рука съ великимъ мукомъ фантазији слѣдовала. Кадъ въ она сцену представляла, у којој велике страсти дѣйствоваше, онда бы се нѣно лице променуло, а срдце бы юй вѣма куцало: она въ морала перо оставити, и чекати, докъ се мало не умири. Бурный внутреній животъ ни въ могао здрављу помоћи. Ал' нѣне душевне силе вѣма су се у енергіи развѧле, него што су тѣлесне слабиле. Јошъ на два дана, пре што ће умрети, рекла је, да въ при концу свогъ болovanja једну проповедку довршила (дакле и у болести о книжевнымъ стварма мыслила), која ће се звати „Цѣѣтотицица“, само да оће оздравити, да въ може написати. — али Богъ въ друго хтео: Елена Андреевна Ханъ премину 24. Јула у 27. години после двогодишнѣгъ болovanja, кое въ редкимъ духомъ и скромношћу сносила.

РАЗБІСНИЙ КРЧАГЪ.

Повѣсть одъ X, Чокеа.

(продуженіе)

Парохъ одъ Лапапула, сырѣчъ отацъ Јеронимъ, старацъ одъ седамдесетъ година, имао въ све добродѣтельи за

Светца, и єдину ту погрешку, да є ради велике старости одвећь глувъ быо. Но съ тымъ созыдателнє проповѣдаше онъ уshima свое крестне и изповѣдне деце, и свакъ га слушаше радо. Истинна, онъ проповѣдаше увекъ само сврху два задатка, као да се є у томе сва нѣгова релігія состоявала. „Дѣчицо, любте се међу собомъ, или: Дѣчицо чудновате су наредбенебесне!“ И заиста, у томъ лежало є толико вѣре, любве и надежде, да бы съ тымъ за неволю башъ могао доста блаженъ быти. Дѣчица любыла су се међу собомъ доиста весма покорно, и надаше се небесной наредбы. Само Колінъ съ нѣговимъ каменимъ срдцемъ нехтеде одъ тогъ ништа да зна. Све, и кадъ бы се онъ пріятнѣмъ чиню, имао є зле намѣре.

Напулезцы иду радо на годишнии ваншаръ у вароши Вансъ (Vence). Ту ти є весео животъ, и премда мало новаца, и пакъ много разне робе. Мариета была є дакле са матеромъ Манонъ такођеръ на ваншару; а и Колінъ баше ту. Онъ куповаше свакояке послостице и маленкости за свое пріятельице — за Мариету пакъ ни за крайцару. Па опеть слѣдоваше ѹой свуда за петомъ. Но она нехтеде съ ньимъ, онъ опеть съ ньомъ ни речи говорити. Види се дакле, да є већъ нѣко зло намѣравао.

Садъ стане мати Манонъ предъ єданъ дућанъ, и рекне. „О Марието, ала да лепогъ крчага! Една се Краљица не бы смела стидити, изъ нѣга пити. Погледай де само, како є савъ край одъ блистательногъ злата, а цвеће на нѣму не цвета ни у башти лепше, а ипакъ є само намалано, а у среди рай! Та погледай само Марието, како се ябуке съ дрвeta смею; скоро бы ѹй ести зажелio. И Адамъ неможе противъ стати, чимъ му є єдну красна Ева пружила. Види де, како премлюбезно ягњ скаче окoo ста-

рогъ тирга, а како снѣжный голубъ са златкасто зеленымъ вратомъ предъ ястребомъ стои, као да ћеду се любити!“

Мариета ніє се могла сыта нагледати. „Ала мамо, да ми є таквый крчагъ,“ рекне она: онъ є красні, нежели да се изъ нѣга піє; я бы у нѣга мећала цвеће, и вирила бы увекъ у рай. Мы смо на вашару Ванскомъ, но погледимъ ли образъ, онда ми се чини, да смо у раю.“

Тако говораше Мариета, и све нѣне пріятельице зовне она, да се крчагу на чуде; скоро су стояли поредъ пріятельица и пріятельи, а найпосле скоро половина онителя одъ Ла Напула предъ дивнокраснымъ крчагомъ. Но и био є башъ одъ дивне красоте, одъ найскуплѣгъ прозрачногъ порцелана, са пољаћенемъ ручицама и горећимъ бояма. Плашљиво се запита трговацъ: Господару, пошто є? Онъ одговори: Сто франка вреди међу браћомъ. За тымъ ѹјуте они сви, и оду.

Чимъ никога изъ Ла Напуле предъ дућаномъ небяше, привуче се Колінъ лагано, бацы трговцу сто франка на асталъ, пусти крчагъ у єдину кутію ставити, съ памукомъ напунїну, и однесе ю одатле. За нѣгове пакостне намѣре незнаде нитко живый.

Вративши се кући дође близу Ла Напула, (а было се є већъ смркло) и сретне старогъ Јакова, слугу судије, кои се изъ поля враћаше. Јаковъ баше єданъ весма добрий човекъ, но весма лудъ.

„Јакове, дат'кути ћи напойницу, ако ову кутію однесешъ у кућу Госпоје Манонке, и ту ју оставишъ, искъ лежи“, рекне Колінъ. А ако те опазе и можда запитају: одъ кога є ова кутіја? онда реци: дао ми ју є єданъ страный. Но мое име неказуй никда, иначе срдићу се на тебе до вѣка.

То обећа Јаковъ, узме напойницу и кутіју, и отиде съ тымъ къ малой ку-

и, између маслина и Африканскін багрена.

Доноситель.

Пре него што дође тамо, сртне га нѣговъ газда, судіја Криволюбъ, и рекне: Јакове шта носишъ?

„Сдну кутію за Госпоју Манонку. Али Господине, несмемъ казати одъ кога.“ „Зашто не?“

„Ербо бы се на мене Господинъ Колінъ до вѣка срдио.“

„То је добро, да ћутати умешъ. Него је већь доцканъ. Дай ми кутію; я идемъ сутра на свакій начинъ къ Госпой Манонки. Я ћу јој кутію предати, но нећу казати, да је одъ Коліна. То ће ти заптедити путь, а мени ће быти одъ велике користи.“

Јаковъ да кутію свомъ Господару, комъ је безъ противрѣчія у свему покоранъ быти обычествовао. Судіја однесе јо дакле у свою собу, и посмотри јо присвѣни са великимъ любопитствомъ. На заклопцу стояше са црвеномъ кредомъ написано: На любведостойну и люблѣну Мариету. Господинъ Криволюбъ знаше пакъ добро, да је то само лукавштина одъ Колина, и да подъ тымъ само нѣка враголіја вреба. Опрезно отвораше онъ дакле кутію, ніје ја каковъ мышић ил' пацовъ унутра? Ал' кадъ дивокрасный крчагъ примићти, кога је онъ самъ у Ванси виђао, чисто се уплаши. Ербо Господинъ Криволюбъ баше у правама и неправама добро изкусанъ човекъ, који је знао, да је теженѣ човеческогъ срдца јоштъ одъ детинства зло и наопако. Онъ увиди одма, да Колінъ тежи, како ће Мариета съ крчагомъ у несрећу пасти, како бы она овай, ако у нѣ остане, за поклонъ срећногъ любовника кога. или за такво што прогласио, па како бы онда сви поштеный люди одъ Мариете се клонили. Зато за-

ключи Господинъ Криволюбъ, за да свакой злой сумњи край учини себе самогъ за дателя издати. И безъ тогъ любio је онъ Мариету, и виђао бы био ради, да је ова изрекъ седогъ Нароха Јеронима према нѣга поболѣ слушала: Дѣчицо, любите се међъ собомъ! Истинна, Господинъ Криволюбъ баше детенце одъ само петдесетъ година и зато је Мариета у себи мислила, тай изрекъ више неприличи тебы: Напротивъ мати Манонъ мысляше, да је Судіја једно паметно детенце, кое новаца и знатностъ притяжава у читавој Ла Напули, одъ једногъ краја вароши до другогъ. Ако је Судіја штогодъ о сватби говорио, бежала је Мариета одъ страха, но мати Манонъ седила бы безъ свакогъ страха предъ грднимъ вреднимъ Господиномъ. И доиста мора се признати, да онъ на читавомъ тѣлу ни једнemanе имао ніје. Ербо премда је Колінъ у целој вароши можда наилепшији човекъ био, имао је Господинъ Судіја ништаръ манѣ у двема стварма много предъ нимъ, сирћчъ: велике године и великий носъ. Да овай носъ, који је Судіји увекъ као трабантъ предходио, за да нѣгово надаштје навѣсти, био је правый слонъ међу човечјимъ носовима.

Съ овимъ слономъ, съ нѣговомъ добромъ намѣромъ и крчагомъ отиде судіја сутра данъ у кућу, између маслина и Африканскіи багрена.

„За красну Мариету“ рекне онъ ништа ми ніје прескуно. Вы сте се юче у Ванси крчагу дивили. Допустите любезна Марието, да Вамъ га я и мое любеће срдце поклонимъ.“

Манонъ и Мариета јаху узхићени и зачућени, кадъ крчагъ видише. Манонкине очи светлише се блажено; но Мариета се окрене и рекне: „Я не знамъ нити Ваше срдце нити Вашъ крчагъ узети“, На то се разири мати Манонъ и кркне:

Али я узымамъ и срдце и крчагъ. О ты лудо, та докле ћешъ се твоји срећи противити? На кога чекани је ты? Зар ће те кои Грофъ отъ Прованса за невѣсту начинити, кадъ Судија одъ Лапапула одбіашь? — И знамъ болѣ за тебе се бринити, Господинъ Криволюбъ служи ми на честь, да Васъ могу момимъ зетомъ именовати.“

Онда изиђе Маријета на полѣ, и плашаше горко, и мрзаше одъ свега срдца на красни крчагъ.

Али Судија трпе съ длакомъ ность и рекне велемудро:

Мати Манонъ, не наглите ни мало. Докъ ме само голубица болѣ спозна, та пристат'ће она напоследку. Я нисамъ жестока. И се разумемъ на женице, и пре него што єданъ четвртъ године прође, увући ћу се я у Маријетино срце.

„Къ томе му је нось прегрданъ!“ шанташе Маријета, коя напољ предъ вратма слушаше, па се потайно смеяше. И доиста, веће прође четвртъ године, а Господинъ Криволюбъ, неувуче се ни само съ врхомъ, носа у срдце.

(продужити се)

ЗАКЛЕТВА.

(съ немачкога)

Жалостанъ је седио Робертъ у својој каменитој тавници. Сва се веће природа била утишала, и ништа је не узнемираваше, до једногъ хода чувара, кои предъ вратма тавнице тамо и амо ходаше, и до силногъ уздысаня женскогъ сущесства, кое своје пуне очи суза у објатије несрѣћногъ Роберта сакриваше. На єданпутъ поче шкрипати брава на врати; човекъ жестокогъ погледа и лично крупанъ је, и војничкимъ гласомъ спомене бедну Марију (тако се звала девойка, коя се кодъ Роберта налазила); да се јади съ њиме може раставити,

и то „на веки“ будући јој је нознато, да ће му сутра у јутру шестиј сатъ последњиј путъ куцати. „И ћу одма доћи,“ рече војникъ, зато будите преправни; помислите, да я више имамъ посланегъ да могу кодъ замљаљни стояти и нынину тугу слушати.“

Съ овимъ речма остави ји, груне съ враты, и съ више ји кљочева забрави. Његовъ громованъ гласъ био је највећтай Мариномъ јадикованију. Она је єданпутъ скочи, слободный даде својимъ сузама токъ, єцаоћи паде око Робертовогъ врата, и явно проклињаше себе, као првациј, узрокъ његове жалостне судбине.

Робертъ, кои је у више војни смрти мужествено у очи гледао, трудио се да је упокои, али бадава. Онда јој почне овако говорити: „Любезна Марија! зашто себи у цвету твоји година збогъ празни пребацивания да животъ прекраћујешъ, у комъ јоштъ толике радости за тебе цветати могу. Я самъ самъ узрокъ моје жалостне судбине. Не криви себи о невина душо, него мой необузданый характеръ, моје надувено существо, моју завидљиву соревњивостъ, оногъ криви о незлобна душо, који ће сутра предъ праведнимъ судомъ божијимъ као кривацъ стояти. Ко је мени рекао, да я у мојој ватри драгогъ могъ друга убијемъ, и то изъ самогъ подозрѣнија. Зато равнодушно сносимъ моју судбину, и признаемъ: „да самъ смртъ за служјо!“

Марија је башъ у намјренју била свогъ любезника да је правда, кадъ ал' прећашний одъ другогъ војника праћенъ је и ныниномъ разговору край учини. Несрећно девойче морало је садъ тавницу оставити, и у потоку суза, полакъ обнесвешенана војника ослонивши се преће реку, коя је на веки одъ оногъ раставила, што је јакимиле на свету

было. Робертъ, когдъ є овай растанакъ здраво быо тронуо, гледао ѕ свакоякимъ начиномъ да къ себи дође. Поредъ слабе светлости малогъ канџила, кое му є у соби стояло, желјо є све предмете, кои га окружаваху, јошти єданпутъ — последњији путъ сматрати, онъ се хтео уверити, да є све истина, а не превара. Погледи найпосле и на чувара, кои є кодъ нѣга у соби быо и — о каква радость — онъ позна у нѣму своју прјатеља Феликса, кои є съ ныиме у једной и истој вароши воспитанъ быо, свогъ у детинству друга, кога већъ толико времена ни є видјо. Братско грленѣ быо є нынѣ првый поздравъ. Дуго су тако загрѣни стояли. Робертъ є быо на све страшно станѣ заборавio, и само тежина ланаца и ныни уши пробијаоха звека изъ сладкогъ га є сна пробудила. Одъ Феликса садъ разуме, да є регимента, у којој є онъ служјо, текъ юче у вароши дошла, да є онъ одма нѣгову жалостну судбину дознао, и да є молјо свогъ Господина да му допусти у соби тавничара стражу чувати, да бы га видјо и съ ныиме се јошти єданпутъ разговарао. „Ты знашь любезный Роберте“, далѣ Феликсъ настави, да смо мы јошти као деца речь задали, да се по силама нашимъ узаймно служимо. Као младићи наше обећање испунили смо, па садъ као моли заръ да не испунимо? Я садъ предъ тобомъ стоимъ и готовъ самъ испунити! Чимъ те могу служити?!"

(продужиће се)

ОДГОВОРЪ

на „Примѣчаније и Опоминаније“ — у Народн. Новинама подъ Числомъ 99. (које се Число съ 93 назначити имало) на страни 382.

„Сю же мѣрою мѣрите, возмѣрится Вамъ.“

Св Цисаније.

Да смо мы половину добитка на Скоротечи, у Фондъ наши Народны

Школа давати, и сверху тогъ рачунъ Сл. Депутацији Школской подносити обрекли: то свѣдоци, кромѣ Објавленія нашегъ ивишекратно извѣстіе наше средствомъ Скоротече, пакъ и сама дѣйствителна, — спрама рода Сербскогъ наша любовь, съ којомъ смо мы, на тай конецъ, повременний Листъ овай издавати и рѣшилисе; зато, могао є Г. О. Пајловичъ, у смотренію ове точке, трудъ, и старање свое, са свимъ поштедити.

А да є нама Благоутробный Царь нашъ, изъ далеко важнѣјъ призреніја, Пештанско-Будимскогъ Скоротечу (него ли што є пре неколико година Г. О. Пајловичу Сербскій Народный Листъ, и Народне Новине) милостиво издавати т. л. дозволјо, то се и изъ самогъ наши Журнала опредѣленија, у обзору Народне користи, види и познае, ћебо, мы отъ Скоротече, половину добитка у Фондъ Школско-Народный, као што є речено, даемо; а Г. О. Пајловичъ, отъ свога Народнаго Новина, и отъ свога С. Народнога Листа, ни крайца, — пакъ му є преко свега тога, опетъ зубна болесть, што смо мы съ овако родолюбивымъ предпріятіемъ на пренумерацію нашъ Народъ позвали; а нарочино, што и за идућу годину на ново зовемо, и обращамо се на Г. Г. Т. Митрополита и Епископе наше да Скоротечу, као дѣйствителный — (а не текъ назови) Листъ Народный, препоруче цѣломъ Священству, како бы се Фондъ Народны наши Школа спомоћи могао. Ово дакле Г. О. Пајловича тако яко тишти, да настъ пре рока и времена (будући нема пунно јошти ни поль године, сбогъ чега намъ заръ и велика часть Г. Г. Пренумирата јошти ни новце оправила ніје) опоминѣ, да рачуне по обѣщанію нашемъ Сл. Депутацији Школской поднесемо; кое свакиј безпристрстанъ увидити може, да є то опоминаније, како превременно, тако и

безустро; али тако є, кадъ тко тражи
трунъ у туђымъ очима, а у своима бал-
ванъ неће да види, — ако ово Brodneid
nje ! ништа ніе !!

Та мы тако исто, као и Г. О. Паулович добро знамо, како є почињашій Митрополітъ, средствомъ окружногъ свогъ писма, целомъ Священству у Архідієцези своій налагао да се на С Народный Листъ и Н. Новине пренумерира, отъ кои Новина и Листа како наша Церква, тако Шкода и ма буди-
кое было Сербско-народно Заведеніе, као
что смо већь казали, ни једне пребиене
крайцаре не пріима, — пакъ преко свега
что смо мы то знали, оцетъ смо ћутали;
србо правда и истина, клецетушу не носи
о врату; и нека намъ тко годъ каже да
ли могу быти существенныя приватнѣйша
намѣренія какова, съ коима се Народъ
обмано, него ли што су Сербскій Народный Листъ, и Народне Новине?! —
Та и сама ова наименованія, ништа друго
нису, него обмана; — будући име Народно, а ползу приватну Г. О. Пауловичу носе.

Найпосле пакъ, изключуюћи Г. О. Паулович Учителъ Сербске изъ Сербскогъ народа, вели, као да онъ баяги изъ Скоротече види, да се само отъ Учителя прилози купе, и ни отъ когъ више; којомъ приликомъ онъ нась као што вели пріятельски позыва и опоминѣ, да се мы као манемо Скоротече, и да се на кои другій начинъ постарамо Фондъ Народны Шкода умножити, — наравно, „ко о чему, баба о уштици“, — Господинъ бы Г. О. Пауловичъ хтео, да се савъ светъ, на њгове Н. Новине и Листъ предчислива, и тако джепъ Г. О. Пауловича, а не Фондъ Народно-школскій подпомаже; — Причемъ мы и то увѣриги можемо Г. О. Пауловича, да и Г. Г. Верховный нашъ Шкода Надзиратель Директоръ, и по већој части Сербски прави родолюбцы сред-

ствомъ предчисленија на Скоротечу, у Фондъ Школско-народный приложу, као что ће скоримъ време показати.

По мы смо о нашему Роду твердо увѣрени, да ће онъ овай Листъ, и наше съ ползомъ народногъ Фонда школскогъ скопчано намѣреніе знати пристойно уважавати, и своимъ щедрымъ прилаганїемъ у толико подкрѣплявати, да ће се овай Листъ и далѣ у умѣреной опозиціи на общенародну корысть, и утѣху моћи обдержати.

И да л' има Сербскій Народъ на буди шта было, прече и важніе, изванъ Школскогъ свога Фонда, данасть вниманіе свое обратити? Та сви просвѣщенніи народи на свѣту, найпре су се и найпре старали, да осную, и утверде Школе свое народнопомѣстне, па кадъ су ове у смотренію сваке нуждне потребе снабдѣли; онда сутекъ на послѣдуюћа вышалітерарна заведенія своя взоръ свой обраћали. — О благодушни Родитељи Сербскога подмладка! та коя є ваша наймилія — коя ли є найсветыя дужност, ако не старање о первоме, тако рећи, юшть у наручио вашему, сладкеваше дѣце, изображенію. А башъ то за предметъ Скоротече има; србо онъ се не угледана, „Сербскій Народный Листъ и Народне Новине“ — кое единственомъ свомъ Издавателю корысть у джепъ свлаче — већь онъ, то єсть Скоротече, половину свогъ добытка, у Народны наши школа Фондъ, драговольно дае, и тако дѣчицы нашей служи на просвѣщеніе откудъ и то праведнѣйше мыслимо и надамосе, да га Родитељи Сербскогъ подмладка, и вообще читателли и списателли наши ни за чио себирадску любовь неће презирати, но съ колико годъ могуће буде на Скоротечу, као на школско-народный нашъ органъ пренумерираюћисе, и шалюћи умне свое прилоге подпомагати га и у болѣ совер-

шества станъ поставляти. — „У школа-
ма лежи спасеніе човеческо. Само чрезъ
школе може народъ дати себи народно
воспитаніе. —“! Нов. Вилагъ.

Издаватель.

ВѢСТИ.

Пешта. 12. Декемв. п. и. Народно књижевно
дружтво „Матица Србска одъ некога доба особыто
дѣлательна быти види се, ёрь готово свакій данъ
засѣданія држин, коима — колико намъ є познато
— поводомъ служи разполаганѣ Текелин-
ногъ наслѣдія. У сљедству тога юче су друга
два члена овдашии Матичара (благород. ГГ. Три-
фунацъ вторый предсѣдатель, и Кончъ редовный
Членъ — Матице) у Арадъ одпутовала, да ону Го-
споду членове, кои се већь одъ три месеца дана
онде баве, у послу истога наслѣдія, измену. Мы
као частице народа, на кога изображеніе безсмерт-
ный Текелија све свое добро жертвование, судимо,
да ћемо не малу услугу роду србскому учинити, ако
пажљивымъ окомъ дѣлательность родолюбиве Ма-
тице у славномъ ал' и трудномъ овомъ послованию
узиратимо, и свеи сва съ наслѣдіемъ Текелинскимъ
— као съ народнымъ аманетомъ — догодинша се,
у свое време обштой явности предамо. Засадъ пакъ
не можемо не споменути, да су таква повтори-
тельна изсланіа [съ удвоеннымъ трошковимъ скоп-
чана, кои се наравно на рачунъ манипулације
вышехвалѣнога наслѣдія чине, па сотымъ и
строжију критику трпе, будући намъ є родолюбие
већь изасланы Г. Г. члена влого познатије, него
да се не бы рѣшили јоштъ кое време у истомъ послу
онде занимати се. Но о овомъ ће С. Мат. судити. Од-
пре є Матица Србска држала засѣданіе само у смо-
тренију свои собствены послова, бавећи се съ
избиранїемъ Предсѣдательства, старешинства и
почестни члена. Томъ приликомъ првога пред-
сѣдательства иѣгъ Высокопреосв. Г. Платонъ А-
тавацковићъ Епископъ, а второга - Благород. Г.
Павель Трифунацъ - при высокослав. двор. Камме-
ри Секретаръ - приме се; за старшину потврди се
Г. Јоанић Трифуновић овдашнији трговацъ и из-
бран. грађанинъ; за почестнога члена избере се
Благород. Г. Павель Недо кланскій - при депутатији
съ фондомъ народны намъ школа управљающей

кассеперцепторъ; Благород. Г. Кончъ будим. Адв
и избран. грађанинъ пакъ редкимъ родолюбіемъ
 побуђенъ 12. ц. дуката давашї на жертвеникъ
цѣли, Матице-редовнимъ членомъ истога народнога
дружтва постане. —

Благор. Г. Ал. Реешъ одъ Левалдъ кр. ун-
гарскій чиновникъ съ дозволенїемъ кр. унгарскога
Конзилума издаваће сваке друге године књигу подъ
именомъ: „Generalis Schematismus Ecclesiasticus
I Regni Hungariae et partium eidem adnexarum.“*)

Ово дѣло, у себи ће содржавати: мирско и
духовно свештенство одъ Архиепископа и Еписко-
па до капелана, далѣ колико има у Дјецези или Па-
рочин душа; цркві, капела, манастира, заведеніја
воспитанія, духовни уредбіј, поједињи училница
одъ Академије до народне школе; имена вароши,
села у Унгаріји, Кроаціји, Славонији, Далмацији и
Ердѣљу.

Ово дѣло одъ велике ће користи за насеље быти:
сръ оно ће намъ обстоятелства нашегъ рода у
свакомъ смотренију открыти, која познавши, можи
ћемо смѣље но заједно и упутније нѣговимъ нужда-
ма и ботребаши у помоћи пртицијати и блага наша
намѣреніја у дѣлу приводити. Изъ овогъ узрока вити
ми га є нуждно препоручивати, иницијативу нѣгову
увеличавати. — Пренумеријати се може кодъ Архи-
и Епископске канцеларіје, кодъ Протопресвитера и
кр. свеучил. Печатнѣју Будиму — при подпису 30 кр.
ср. и кадъ се књига у руке добије, 30 кр. ср. по-
ложе се; дакле свега 1 ф. срб. Пренумерација траје
до конца и. Фебруарја 1843.

НОШИВО

Съ образомъ Ч. 17.

Погрешке.

У предходећемъ числу на стр. 305 подъ
звездicomъ место: „не отричу, него | потврђую“
требачитати: „не потврђую, него отричу.“ На
стр. 305 место: „операцију треба читати „опе-
рацију.“

*) треба разумети „venerabilis Cleri Graeci non
usitii Ritus.“

Издаватель Димитрій Јовановић. (Bastein Gasse Nr. 349

У ПЕШТИ словима Баймоловымъ.